

Mikropovijesti Holokausta i arhivska pedagogija

Nevena Bajalica, Ljiljana Ćumura

Arhivska pedagogija, kao pristup radu u suvremenim arhivima, začeta je relativno nedavno te još uvijek nije sustavno organizirana. Kao rezultat toga većina manjih povijesnih arhiva u srednjoj, jugoistočnoj i istočnoj Europi još uvijek nema posebnu obrazovnu strategiju, niti su organizirali odjele specijalizirane za arhivsku pedagogiju. Paralelno s tim, europska infrastruktura digitalne humanistike ubrzano se razvija i stvara nove prostore i mogućnosti za razmjenu i prezentaciju bogate i višeslojne europske kulture i baštine. U tom procesu oblikovanja novog europskog identiteta i narativa raste interes za interakciju između mikro i makro razine povijesti i kulture.

Želeći razviti i uvesti održive metodologije i alate za inovativni pristup u arhivskoj pedagogiji, posebno u manjim lokalnim arhivima, organizacija Terraforming iz Novog Sada i Arhiv Vojvodine pokrenuli su projekt „Holokaust, europske vrijednosti

i lokalna povijest: lokalni arhivi u europskom povijesnom i kulturnom mozaiku“ (HEVLH: The Holocaust, European Values and Local History: Local Archives in the European Historical and Cultural Mosaic. Archival pedagogy, microhistories of the Holocaust and the shared European narratives).

Projekt se provodi u razdoblju od 2020. do 2022. godine, uz podršku Međunarodne alijanse za sjećanje na Holokaust (IHRA), Međunarodnog višegradskog fonda (IVF), Ministarstva kulture i informiranja Republike Srbije i Ministarstva prosvjete Republike Austrije, s ciljem inspiriranja i osposobljavanja arhivista za stvaranje vlastitih edukativnih programa o Holokaustu na temelju arhivske građe i lokalne povijesti, uz predstavljanje lokalne mikropovijesti široj publici.

Partneri iz Austrije, Češke, Njemačke, Mađarske, Poljske, Slovačke i Srbije, kao i sudionici iz Izraela, Velike

Britanije, SAD-a, Grčke i Nizozemske, razmijenit će tijekom projekta najbolje prakse i podržati aktivnosti pet arhiva u Vojvodini u pripremanju lokalnih arhiva za identificiranje važne arhivske građe (na temelju radne definicije IHRA-e o materijalima i građi koji se odnose na Holokaust, kao i materijala i građe koji imaju posebnu vrijednost, odnosno potencijal za upotrebu u obrazovanju). Potom će ih poučiti kako koristiti svoju građu za kreiranje obrazovnih programa usmjerenih na lokalnu povijest, kako permanentno uključivati obrazovne programe u osnovne djelatnosti i zadaće arhiva te kako omogućiti posjetiteljima arhiva, lokalnoj i međunarodnoj publici pristup ovim programima.

Projektne aktivnosti obuhvaćaju različite programe. Nakon „digitalnog lansiranja“ projekta u vidu jednosatnog filma, uslijedio je niz webinarâ i stručnih seminara za arhiviste: *Suvremena praksa angažiranja arhivske građe u javnim programima*

Arhiv Vojvodine

obrazovanja i komemoracije, Lokalni arhiv – interfejs društvenog sjećanja, znanja i obrazovanja i Svjedočanstva u edukaciji i kolektivno sjećanje.

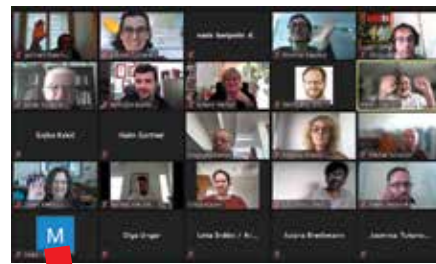
Također, održana je međunarodna online konferencija „Mikro povijesti Holokausta i njegov europski karakter – uloga lokalnih arhiva u identifikaciji i očuvanju građe o Holokaustu“. U četiri sata programa, podijeljenog na tri tematske cjeline, 70 sudionika koji su konferenciju na Zoom platformi pratili iz cijelog svijeta, imali su priliku upoznati se s novim publikacijama, razmijeniti znanja i iskustva s kolegama iz zemlje i inozemstva, otkriti nove pristupe i metode u istraživanju Holokausta, kao i raspravljati o sve prisutnijoj temi iskrivljavanja povijesti Holokausta i ulogi lokalnih arhiva u edukaciji i kreiranju kulture sjećanja.

Usporedno s organiziranjem stručnih seminara, webinarâ i konferencija pripremljeni su edukativni audio i video materijali u obliku dvojezične serije podkasta, koji promoviraju arhivsku pedagogiju i osnažuju kulturu sjećanja.

U rujnu 2021. godine u Arhivu Vojvodine, u Novom Sadu, organiziran je međunarodni simpozij „Mikropovijest Holokausta i arhivska pedagogija“ na kojem su sudjelovali arhivisti, nastavnici i stručnjaci značajnih institucija iz Austrije, Češke, Mađarske, Njemačke, Slovačke, Poljske i Srbije. Tim povodom održana je prezentacija publikacije *The Holocaust, European Values and Local History*, u izdanju organizacije Terraforming i Arhiva Vojvodine. Publikacija je objavljena na engleskom jeziku i nudi tekstove nekih od najeminentnijih stručnjaka s ovoga područja.

Daljnijim razvojem projekta i novim aktivnostima, želja nam je arhivsku pedagogiju učiniti prihvaćenom na razni standardnog pristupa arhivskom radu i dijelom dugoročnih aktivnosti lokalnih arhiva, dok se kroz međunarodne radionice, webinare, konferencije i edukacije, stvara prilika u kojoj arhivisti identificiraju, promoviraju, čine dostupnim i štite važnu građu vezanu uz povijest Holokausta, život prije rata, vrijeme okupacije i stradanja, i vrijeme povratka u život nakon Holokausta.

Stvaranjem vlastitih obrazovnih programa temeljenih na lokalnoj građi i zavičajnoj povijesti, arhivi dobivaju priliku uvesti arhivsku pedagogiju u svoj dugoročni pristup arhivskom radu kao dijelu svakodnevnih aktivnosti. ■

Međunarodna konferencija

Međunarodni simpozij u Novom Sadu

Stručni seminar za arhiviste

Projekt INFO

Terraforming: www.terraforming.org

Arhiv Vojvodine: www.arhivvojvodine.org.rs

Publikacija *The Holocaust, European Values and Local History* se može preuzeti sa: <https://terraforming.org/local-archives-and-archival-pedagogy/>